

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szaboda Testvérek könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előzetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adnak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FEJÉR ANTAL, Gyúvánd.	Nyitvatartási feltételek soroként 40 fillért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőbbban számítottak.
--	--	--	--	--

Deák Ferencz.

Folyó évi október hó 17-én éppen száz esztendeje mult annak, hogy Magyarország egyik legnagyobb, legbiggattabb és legvilágosabb politikai lángelméje a zalamegyei Söjtörön megszületett. Deák Ferencz születése így összeesik azon idővel midőn a nagy és magasztos eszmék Franciaországból kiindulva elárnyalták egész Európát és ott lebegtek az új szülött bölcsője felett is.

Ifjúságát a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméitől izzó légkörben élte át a neves kortársával együtt egész életén keresztül ezeknek a nagy eszméknek szolgálatában állott.

Óriási különbség van hazánknak a Deák Ferencz születése idejébeli és mostani őszen állapotai között. Az akkori és a mostani állapotok között minden téren óriási haladás észlelhető és ezt a haladást azon férfiak önzetlen és fáradhatatlan munkássága idézte elő és hozta létre, kik hazánk közéletének élén állottak, kik között az első helyet Deák Ferencz foglalta el.

Nagy volt ő nagyok között is. A polgári és társadalmi kötelességek ritka pontoságu teljesítője, a magyar politikai józanág, a törvénytudás, az alkotmányos érzés és a nemzet jogaihoz való ragaszkodás legkiválóbb megtestesítője a két társával Széchenyivel és Kossuthal együtt az új Magyarország megteremtője. A három kiváló férfiú együttesen végezte a nagy munkát. Széchenyi az országot gazdaságilag regenerálta, Kossuth a parlamenti alkotmányt teremtette meg, Deák Ferencz pedig az ezeréves magyar állam és Ausztria között fenálló jogviszonyokat tisztázta és szabályozta. A három nagy szellem így egészítette ki egymást s így tette érdemessé mindenik magát a nemzet hálfőjára, az által, hogy hazánkat a művelt, szabad, öntudatosan haladó és hivatásukat érző államok közé emelték.

Most midőn a nevezetes év fordulón Deák Ferencz emlékeztetének az egész országban mindentűn ünnepet szenteltek, illő és igazságos, hogy mi is lerójuk a hála és tisztelet adóját s ezt leginkább és legméltóbban azáltal tehetjük, ha visszaidézzük emlékeztetünkbe, azon munkásságot, melyet ez óriási elme. Magyarország újja teremtesének érdekében végeztet.

Munkássága tulajdonképpen két részre osztható. A harminczas és negyvenes években kiváló tudásával, törvény ismeretével, humanus gondolkodásával és a jó Isten által reá ruházott összes talentumokkal a jogegyenlőség megteremtésén, a rendi kiváltságok megszüntetésén, a jobbágyi sorában levő hét millió magyarországnak felmentésén, az új magán és közjogi intézmények megalkotásán fáradozik, a hatvanas években pedig vezetési eredményre juttatja a kiegyezési küzdelmeket.

Munkásságának ugy első, mint második részében a legelső és legnagyobbak egyike. A közéletnek alig volt olyan férfija, akiben a magánember és a magánember egy eltűnt volna a haza szolgálatainak élethivatása mellett, mint ő nála. Fél századon keresztül munkált mindenkor a hazáért és soha maga magáért s közpályájának hosszú ideje alatt csak a hazáért élt. A hazáért volt minden gondolata, minden érverése. Hatalomra, dicsőségre, gazdagságra sohasem vágyott s mégis lelki nagysága által hatalmasabb, dicsőbb és gazdagabb volt mindeneknél. Ritka ember játszott a világ történetében olyan szerepet, mint Deák Ferencz. Egy ország hűségét és egy nemzet szeretetét adja vissza királyának és egy országnak és nemzetnek adja vissza királyát. S e közben két nagy feladatot kellett megoldania.

Az első feladat az volt, hogy megnyerje az uralkodó személyes hajlandóságát az iránt, hogy Magyarország önálló

állam, a melyet nem lehet úgy korlátozni, mint a másikat, hogy a két állam egymástól teljesen különálló és csak közös védelemben és külügyi képviseletben vannak szövetséges államokhoz illő érintkezési pontjai.

Hogy milyen óriási munka volt ez, arról csak azoknak van fogalma, akik tudják, hogy az uralkodó egész nevelése, átöröklött felfogása, tudása és a reá befolyással bíró környezete mindezeknek ellentene mondott és a tuloldalon minden jogtudós és politikus ezen alkotás ellen sikra szállt.

És Deák Ferencz hatalmas egyéniségének sikerült megnyerni az uralkodót a sikerült elhárítani az utból minden ellenkező törekvést.

A másik nagy feladat az volt, hogy úgy konstruálja meg a két állam belső szervezetét és érintkezési módját, hogy az összehittközéseknek még a lehetőségére is ki legyen zárva és hogy a két állam között a közös uralkodó által fenálló kapcsolatot egyik se zsákmányolhassa ki a másik rovására s hogy a két állam a közös védelem alatt nyugodtan fejlődhessek. Ennek a feladatnak megoldása is fényesen sikerült.

E két feladat megoldása eredményezte a kiegyezési törvényt, amely Deák Ferencz egyik legnagyobb alkotása, s melynek alapján a magyar nemzeti állam teljes kifejlődése is biztosítva van.

Ezért hála iránta király és nemzete egyaránt s most midőn emlékeztetnek ünnepet szenteltünk, ezen ünneplésben részt vett úgy a király, mint a nemzet egésze.

Legyen áldott emlékezte, melyből mindnyájunkra a hazaszeretet megújodása fakad.

Az ő emléke, melyet híven őriz és ápol minden magyar, lelkesítsen és biztositson a további nagy munkában. Ha reá tekintünk, nem vellet erőlt rajtunk a estiggedés és a hazáért való küzdelmünk

nem leszen meddő és eredménytelen, ha az ő erős lelkéből merítettünk erőt a további harcra.

Nagy szelleme lebegjen felettünk örökkön-örökké.

Deák Ferencz emlékezete.

Deák Ferencz születés napjának századik évfordulója alkalmából nagy ünnepeket rendeztek országsszerte, mindenütt a Haza Bölcső emlékéhez méltó fényvel és pompával. A templomokban mindenütt felhangzottak a zeolozsmák, az iskolákban, közgyűlési termekben hazafias beszédek tartattak és felcsendültek a himnusz és szózat magasztos hangjai. Az ország fővárosában a szebbnél szebb ünnepek egész hosszú sora folyt le, de a hála és kezelet méltó kifejezésében hazánk egyik legnagyobb fiának emléke iránt a vidék s-m maradt el a az ünnep ségekkel szorony teltségének szerint kivette a maga részét a mi vármegyénk is.

Az ünnepekről a következő tudósításokat kaptuk:

Csikszereidában.

Deák Ferencz születés napja századik évfordulójának előestéjén az összes köz- és magán-épületeket fellobogózták és fényesen kivilágították. Az utcákat lámpionos menetben zeneszóval járták be s mozdulóorgonák hirdették a nagy nap előestéjét. Sajnálattal konstatáljuk, hogy az ünnepség komolyságát nagyban kockáztatta és zavarta a lámpionokat vivő iparos iusok étkelen árditozása, kik a menetben levő néhány konyeleskedő biztatása és ösztönözése folytán a nagy férfi emlékéhez nem méltó és a kegyeletet is határozottan sértő jelszavakat kiabáltak. A közönség jóialású része megbotránkozva húzódt vissza s felháborodva ítélte el azokat, a kik eléggé meggonfolatlanul azt a megvetőre érdemes botrányt rögtönözték.

Igazán jobb lett volna, ha elmarad az egész kómdia, a mely miatt városunk tisztességén is csorba esett. Máskor az intézők megválasztásában tapintatosabban és óvatosabban kell eljárni s a botránycsinálókat nem kell ilyen helyekre közel engedni.

A nevezetes évfordulón a róm. kath. templomban rekviem tartottak, melyen leginkább a helybeli iskolák növendékei és tanítói vettek részt.

Az isteni tisztelet után a növendékek az iskolákba vonultak vissza és Deák Ferencz emlékeztetéhez méltó lelkes ünnepélyeket rendeztek.

Az állami elemi népiskolában a növendékek hazafias dalokat énekeltek, Székely Ká-

A „CSIKI LAPOK” TÁRSZÁJA.

Egy örmény meg egy göbé.

Irtá: Péterffy Tamás.

Góbé! góbé! most az egyszer te húzod a kurtát, mert az örmény reászedett. — Azonban, hogy vissza fizeted-e a rovást? az majd megkérdelem ha Agyhába megyek, de a te kacakarings góbé eszedben bizva-bizom!

Marci Están bának nem volt párja az öreg Firtos hegy környékén, mert olyan jó szén nem nyomta a szekere teugelyét, ha árulni indultak senkinek, mint aghai Marci Estánnak. Gyorsan gyult, jobban égett, tovább tartott. Ennyi jósa mellett nem esoda, ha hamarabb eladta valamennyi czimborájánál. — Ismerték Agyhától le Segusvárig, — Fehérvárig, — Váshárhelyig a góbé, s már-már elhitték róla, hogy valami buszorkánység működik közre a dolokban, hiszen egy társaságban égetik a szuet?

Pedig igen egyszerű az egész. Marci Están bá minden zsáktól visszaadott a vásárló csalédnek egypár fillért s azoknak igen jól fogott, ugy annyira, hogy elnézték a zsák kibeszédget érte szivesen. Ehez meg éaz kell, nem buszorkánység.

Egy ilyen szerencsés, jó vásár után Váshárhelyről hazafelé tartott Marci Están bá s meg állott Vajába az öreg örménynél. Még korán járt az idő. Kilencz óra alig mult el délelőtt, mikor beült inni virágos kedvében. A kabalák (lovak) ott kinn az utcán, a gasda itt benn az asztal mellett kurjongatva lopták a drága időt majdaem napnyugtáig.

Vendég-vendég! de a vajai öreg örmény kezdte sokalni a dolgot, s megállította az atyafit. — Jó volna hasa látogatni Están bá!

— Ej haj! rég nem volt ilyen virágos kedvem!

— Nem megyek én reggelig!
Jól két a szén kitelik!

Még egy deozí masinát tens ur! (Pálínták.)

Az örmény igaz biadt, de mormogva ment övéhez a belső szobába.

— Nem tudom mi lesz a góbéval, meg a lovaival, mert inkább az állatotok sajnálom — kezdő panasználni katonaságból hazakorult fiának. Haza kell indulni, mert különben rövid lesz neki a holdvilág. Én hiába küldöm!

- Hát ha én próbálom meg, papa?
- No, hiszen akkor még ugysem fog menni.
- Fogadok, hogy elküldöm.
- Ha kikergeted?
- Dehogy! a legszebben.
- Ismerni kell őket fiam!
- Csak az eszén kell tuljárni.
- No lásd, ez a baj. Kétkeldek.
- Meglátjuk! Engemet nem ismer.
- Az még rosszabb.
- Még jobb, csak értsünk egyet. Ha bekerülök az utca felől, — kérdozoz meg, mint egy idegentől, hogy mi járatban vagyok?
- Mit akarsz?

— Csak nem moudom meg előre! A siker bizonyos. Tessaék kíséltáni, mert jövők.

— No, no! majd meglátjuk! — mondogatá magában az öreg örmény, derék aszál fián végig tekintve, s kilépdelt a székely atyafihoz az ivóba. Az ifju örmény nagykabátot öltött, esd ernyőt fogott a kezébe, s egy esomó irást beaszorítva a hóna alá: s udvarfelé kijött az utcásra. Kopogtatott, mint idegen, csak szután lépett be a fogadó ajtaján.

— Jó estét kívánok!
— Adjon isten!
— Ugyan kaphatok egy kis enni innivalót?

— Kérdő a papától, — igen fáradt és éhes vagyok.

— Szolgálhatok. Friss diásnó aprólék, bor, vagy elebb egy pohárka papramorgót?
— Össze vagyok törődve egészen. Előbb abból a morgóból iszom.
— Tessaék helyet foglalni, parancsoljon!
— Kínálgatá a papa, míg előhozta az üveget a

kis pohárral. Tessaék, tölt-ön, ha jobban esik. Ugyan, ha szabad kérdenem, mi járatban méltóztat erre felé utazni?

- Hja, ne is kérdezz, uram. Szomorúság!
- No, az nem jó. Talán valami haláleset?
- kérdezi a papa, h-etalalva magát a szerepébe.
- Hiszen, haesak az volna! de több!
- Szent József!
- Én biztosító üznök vagyok, s most vettem fel egy nagy égési kárt, mely több száz ezerre rug. Itt vannak az irások. De ami még sajnóssabb, a fele sem volt biztosítva.
- Szörnyűség! és hol történt? — szörnyűlködék az öreg örmény, lapozgatni kezdve az iratok között, s majd elmosolyodott, mert a koutós jogszetei voltak.
- Nem meszso innen, egy nagy hegy tetőjén fekszik a falu, hogy is hívják csak? .. No, nem jut eszembe, de igaz porrá égett.
- Siklód? Nem. Ott van a hegytetőn.
- Borzasztó lehetett.
- Ha még mind otthon lettek volna, az hadján, de az atyafiak nagyobbára szénnel kóborolnak azerte a vidéken.
- Nem Agyha? — kérdezi a papa.
- De igen! az, az. Leégett az egész falu.
- Hol volt eustállom? — szólt odafigyelve Marci Están bá.
- Sajnálni valók szegények, — folytató a góbéra sem figyelve, az álbiztosító ur, — ugy maradtak, mint az ujjom.
- Hol volt eustállom? — kérdező fölállva másodsor is a góbé, hogy vajjon jól hallotta-e?
- Ott azon a nagyhegyen fekvő faluban, Agyhában. — Nem tréfálkozik az ur eustállom?
- Itt vannak az irások. Mástkülöben kendhez semmi közöm! — és a vendéglőshöz fordult, — kapok egy szobát az éjezakára, vendéglő ur? Ezeket az irásokat jól el kell zárjam.
- Tens uram, hát igazán Agyhába volt az égés? — forjult az öreg örményhez a megszeppet góbé.

— Itt az irások azt beszélik.

A góbé végig nézett a két uri embereken vagy háromon, de azok a legkomolyabban adták szerepüket, aztán a kalapját kapva kisetett az ajtón.

— Adjon isten jóczakát! — kiáltott vissza az urakhoz, de ekkor már szaladt a szekere felé, hol a kabalákat gyorsan fölhámozva vágatva indult Agyha felé.

Mesze van Vaja Agyhától! ezt megéreztek a uyaraláshoz nem szokot kabalák, mert Etédnél, a pataknál kidültek a hámból, s nem mozdultak tovább egy lépést sem. Marci Están bá szomoruan nézte a kabalák szolgálati felmondását. — Azok ott maradtak. Ekkor a góbé gyalog szorrel iramodott Agyha felé, s háromgyed óra mulva beérkezett, vagy inkább fölérkezett a faluba.

Szépen sütött a holdvilág, s erőltetés nélkül is megláthatá, hogy nincs Agyháknak még egy szilvafa sem hujja. De azért az esetet nem merie mondani még az életo párjának sem.

— Kénd hol jár hallá-e? — kérdi a felesége.

— Abiza egyik kabalámnak baja esett elejt a patakba, de a másik sem jöhetett el u társa nélkül, azért hát egy kis orvosossággal rögvest vissza iramodok.

Caakugyan ott találta kabaláit, mikor visszaérkezett az etédi petakhoz, s egyéb baj nem történt semmi, ceupán az egyik meg vala dögölve. Két hét mulva ujra eljött Vajába Marci Están bá.

— Jó napot tens uram! köszöntött be az öreg örményhez, ki igen komolyan fogadta. — Hoza isten atyafi. — Ugyan nem találkoztatuk-e aszal a biztosító urral? — Miért? — Szeretnék neki mondani valamit! . . .

De, hogy mit akart mondani a góbé az örménynek? az nem tudom, mert a fia nem volt otthon, s nem találkoztatott vele.

oly igazgatási tanács pedig emlékeztetőt mondott, valóban a növendékek előtt Deák Ferencz életét és működését.

A gazdasági irányú feladatoknál az ünnepélyt rövid, lelkes beszéddel Nagy Imre igazgató vezette be, azután a növendékek a himnusz énekelését, mire Lakatos Mihály tanár tartott ünnepi beszédet. Röviden körvonalozta Magyarország állapotát az elmúlt század első évtizedeiben, azután vázolta a reform pártjának Deák Ferencz vezetésével folytatott küzdelmét a jobbszélű hatalom javítása és a nemzeti nyelvnek minden téren való érvényesítése, a lelkiismereti szabadság kiterjesztése, a kiváltságok eltörlése és új magán- és közjogi intézmények létesítése érdekében. A negyvennyolcas és negyvenkilenczes események és Deák Ferencz azokban való szereplésének ismertetése után a hatvanas évek alkotmányos mozgalmait sorolta föl a egyben felülvizsgálta Deák Ferencz emberfeletti munkásságát a kiegyezés létrehozása körül, melynek megvalósításával egy nemzet, mint a király háliját örök időkre kiérdemelte.

A szép és lelkes beszédet Incze Bertalan máoadik osztályos tanuló alkalmi szavaltával követte, melynek végzetével a lélekemelő ünnepélyt a „Szózat” magasztos hangjai zárták be. A polgári leányiskolában szintén nagyobb számban ünnepélyt rendeztek. A növendékek hazafias dalokat és alkalmi szavaltákat adtak elő. Riszner Józsefné igazgató megnyitotta, Elthes Jakabné pedig alkalmi beszédet mondott.

Csíkószomszék.

Az országos ünnepélyek sorozatában kezeletlenül adózott a csíkószomszék tanítói testületét és tanuló ifjúságát is Deák Ferencznek, a nemzet történelmi nagy alakja születésének 100 ik évfordulója alkalmából a hó 17-én. A tanítás az egész napon szünetelt; az ifjúság nemzeti színű szalagokat hordott.

Isteni tiszteltetés után a tanító képezdei növendékek és a gyakorlóiskolai gyermekek adóztak a nemzet bölcsé emlékeztetőre. A tanítóképzésben az ünnepély a Himnusz énekelésével vette kezdetét, majd Ludó János tanár tartott szép emlékbeszédet az ünnepeltről, mely után szavaltat következett és Adorján András képezdei növendék olvasta fel Deák Ferencz életéről és működéséről írt értekezését, végül a Szózatot énekelte az ifjúság. A gyakorlóiskolában Karácsony József képezdei igazgató magyarizta meg a kis fiúknak a nap jelentőségét, egyik fia Patófi „Talpra Magyar”-ját szavaltta el ügyesen.

A gimnáziumi ifjúság ünnepélyt délután 3 órakor kezdődően folyt le a tanítványok egyik tagasabb termében, mely Deák Ferencz arcképevel volt díszítve fenyegek között. Bevezetőül a vezesitve a „Honfidal” énekelte nagyakkorral. — Ünnepi beszédet Krácz József tanár tartott; há vonatkozásban voltátva a nagy hazafi szereplését és hazafias érdemeit. A szép beszéd zaja tapsal jutalmaztatott. Ezután Köllönte Géza VIII-od osztályos tanuló szavaltta el nagy tetésés között „Deák emlékeztető” Szemlélt Ferenczről; majd a „Főit dal” énekelte a vegyes kar, végül Dénes Imre VIII-od osztályos tanuló olvasta fel Deák Ferenczről írt és társai között legjobban sikerült dolgozatát, mely a forrásmunkák gondos tanulmányozására és ügyes feldolgozására vallott a megérdemelt elismerésben is részesült. A szép ünnepély a Szózatnak uniszónó éneklésével ért véget.

Becze Antal alispán jelentése a törvényhatósághoz.

Méltóságos Főispán Ur! Tök. Törvényhatóság!

Az 1896. évi XXI. t. cz. 68. § a pontja alapján a törvényhatóság állapotáról van szerencsém előterjesztési a következő jelentés: Az idei január 1-én életbepített ügyviteli szabályzat rendelkezéséhez képest az eddigi 8 beadványi iktatójegyzőkönyv 5-re apasztatván le, azok szerint az ügyforgalom folyó hó 10-ig a következő volt:

Az 5 rendbeli iktatóra beadatott 17577 ügydarab, melyek közül ellátatott 16635, hálrálékban volt 898.

Külön lajstromos jegyzetek szerint kiadott 4104 egy éves utlevél, 664 drb 13 napos utlevél, 60 fegyverszabadalom és 92800 három utlevél.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy az egyszerűsítési eljárással a közigazgatási teendők is megkevesebdtek, mert csakugyan a múlt év hasonlóságában pl. az alispáni iktatókönyv száma 12383 volt, de ez csak tévedésbe ejtő látszat, mert az iktató és azokhoz tartozó mutatókönyvek vezetése nál van ugyan munkakevesebbedés, de ezzel mindenesetre legalább is arányban áll az irattári kezelésnél felmerülő munka szaporulat, míg az érdemi intézkedéseknél változás egyáltalában nincs. Ez a látszat onnan ered, hogy a rövid uton visszavárással kiadott ügydarabok egy, mint az ugyanazonos tárgyakban a főszozok bírókhoz intézett felszólításokra adott válaszok nem vétetnek iktatókönyvre és csak a visszárkérés jelezteitk bélyegzővel, de nekem úgy tetszik, hogy ez az eljárás aligha megfelel a czélnek, mert a tévedések s esetleg a tévesztések igen tág tere van, s a gyorsnak képzelt eljárásból könnyen bonyodalnak fejlődhetnek ki. Ilyenek továbbá az anyakönyvi bejegyzések esetek. Ezek az év elejétől egy gyűjtő szám alatt

kezeltetnek a jó, hogy az eddig bejött 1266 eset bevezetett, de a tévedések nincsenek kisérvára s felmerülő esetben mutatókönyvi utasítás nélkül ki néz annak utána.

E tekintetben az eddigi gyakorlatot én részemről helyesebbnek tartom, mert ha a be küldött ügydarabok rendszeren iktatóra jönnek, ki van zárva a tévedés és tévesztés egyaránt. Ez a kétség az egyszerűsítésnek már csak a kezdőpontjánál is felmerül a láncolatossan végig húzódik az egész munkálaton; azonban most az idők nem alkalmasok azok felsorolására, mert orvoslást nem várhatunk, az alkalmoszerűség pedig feledésbe mennek.

Különbösen a közigazgatás menete mind a központban, mind a járáásokban akadálytalan volt, s leszámítva az új rendszerrel felmerült sürülődásokat, semmi olyan eset nem adta elé magát, minek önálló felemítése indokolt volna.

Egészességügyünk, tanügyünk, közlekedési viszonyaink, iparunk, kereskedelemünk utolsó jelentésem óta miben sem változott. Erre bizonyára befolyással volt az országban kifejtett az az állapot, mely az összehangzó szervek működését megbénította, a jobb jövő reményében a helyzetet tarthatatlanná tette és az önbizalmat talán nem mindenben elég alaposággal idelelőtt tul izmosította.

Az ex-lex alkalmazását és eredményét megítélni a jövő feladata lesz; nekünk köteleseggünk csak regisztrálni a következményeit és hatását a gyakorlati életre. E tekintetben vármegyénk a szerencsésesebbek közé tartozik, mennyiiben az alatt a 9 havi idő alatt, mióta ez a kérdés az ország figyelmét elfoglalta, nyugalmát, higgadtágát nem veszítette el. Lehet, hogy erre a szűkös anyagi viszonyok is befolyással voltak, de az tény, hogy polgári köteleseggének a vármegye összes lakossága megfelelői igyekezett.

És ez józan felfogással más képm nem is lehetséges; mert akár teljesülnek egészben vagy részben a folyton emelkedő feltételek, akár nem, azok egyelőre nem befolyásolhatják a magyar állam által elvárt kötelezettségek teljesítését, mikor aztán a polgárok passzív magatartása nemcsak céltalan, hanem káros is, mennyiben az elmaradó szolgáltatások egyszerre történő felvétele agyon sújtana az amenny is túlterhelt egyéneket.

Ezt az elmaradatlannal következményt vármegyénk józan felfogással lakossága előre ismervé, hazafiaságának abban adott kifejezést, hogy ön magát nem akarta képtelenné tenni a jövő kivánalmakkal szemben.

A teendők sorrendjét egyé állapította meg a józan ész a jövő eshetőségeikkel szemben és lehet, hogy a vármegyének ez a magatartása a vérmes remények között egy kissé konzervatív természetű, s lehet, hogy nem mindenben passzol össze az 1867 XII. t. cz. intézkedéseivel, mert a ki nem elfogultással a nem is az azt megalkotó személyek iránti pietással kezdi boncolni, hanem hideg tárgyilagossággal, az akkori idők és körülmények figyelembe vételével bele éli magát a helyzetbe: lehetetlen, hogy meg ne találja azt az igazságot, a mi abban letéve van s a minék felismerése Magyarország azóta állandóan emezt.

Arról van szó, hogy a hadügy közösséget hogy értelmezi az a törvény. Ugy-e, mint az jelenleg van, hogy egy részről Magyarország, más részről a Lajtán tuli tartományok közös küldöttsége jogosult azt intézni minden irányban, az egységes vezetés és beszerzés kivételével? vagy úgy értelmezi az a törvény, hogy az állam alkotó két fél között ez a közösség csak kapcsol, tényleg azonban mindkettő a hozzájárulást saját törvényei alapján teljes önállósággal csak a nagyhatalmi állás kidomborításáért állítja egymás mellé? azaz arról van szó, hogy a hadügyi dolgokat kötelese miniket fél egymásra való tekintettel parallel intézni? vagy pedig csak annyiban ismeri közösnek, a mennyiben a védelem közöség az megkívánja?

Az a törvény minikéltől önálló alkotmányos jogát az egész 69 § on át felhúdnan hangoztatja és a bevezetésben csak a közös érdekű viszonyok megjelölése mellett a közös érintkezés módját kívánja megállapítani, korántsem közös viszonyt tárgyal. Tehát a hadügyet nem tekintti a mostani alakjára fejlesztett közös viszonyoknak, hanem csak közös érdekű viszonyoknak, minék értelme és lényege egészen más a következőleg eredményes is másnak kellene hogy legyen. Ha nem így volna, az a törvény nem beszélne magyar hadseregről s különösen a 12-ik § nem mutatna annyi önállóságra, pedig ez is csak úgy meg van erősítve, mint az utóbbi időkben annyit hangoztatott 11. §.

Sajnos, hogy sem a kezdő végrehajtásnál sem azóta mostanig az országgyűlésnek és a magyar államférfiaknak nem jutott eszébe e kérdésről gondolkozni, s e miatt a gyakorlat egy oly viszonyt teremtett, minék megváltoztatása most már óriási akadályokba ütközik; de a bölcs uralkodó törhetlen alkotmányos felfogása és a magyar nemzetnek a korona iránti lojalitása bizonyára előbb utóbb megfogja találni azt az utat, melyen e kérdés is megoldható lesz.

Lehet — mondom — hogy a vármegye magatartása e törvényes állapottal nem mindenben egyetértethető össze, sőt azt is nyíltan elismerem, hogy törvényesen meg nem szavazott adót sem kivétel, sem felhajtani nem lehet, tehát bevenni sem szabad, de a mely vidék az állami kedvezményekből oly keveset kapott, s

következéleg annyi várni valója van, annak kétszer is meg kell gondolnia lépéseinek következtét, mert ha nem csak a jog folytonosságát marad.

Elnézést kell kérem méltóságos főispán urnak és a tök. törvényhatóságnak e kis kitérésért, mert habár a jelentés keretében alig volt beillesztható, vármegyénk magatartásának jellemzéséért nem mellőzhettem.

(Folyt. köv.)

A törvényhatóság közgyűléséről.

Csikószomszék, okt. 15.

Törvényhatóságunk özi rendes közgyűlést mai napon tartotta meg, melyen főispán ur távolléte miatt Becze Antal alispán elnökölt. A tagok közepes számban vettek részt azon, mely, bár elég anyaga volt, mint hogy egyetlen lezsolálás sem történt két óra alatt véget ért s így a legamább befolyása volt.

A gyűlés első tárgyát az alispánnak a közigazgatás állapotáról szóló jelentése képezte, melyet Mihály Ferencz főjegyző olvasott fel, s a mely általánosságban élénk éljenzéssel vétett tudomásul.

A gyűlésen előadott egyéb ügyek közül fölemlítjük a következőket:

A belügyminiszternek az a körrendelete, melylyel a törvényhatóságok figyelmestettek oly határozatok hozataláról való tartozkodásra, melylyel az önkéntesen fizetett adók elfogadása tilalmaztatának, a legnagyobb érdeklődés tárgyát képezte, s midőn az állandó választmány az a javaslata felolvastatott, hogy a körrendelet mint törvénybe ütköző tudomásul nem vétessék és visszautasításuk, a gyűlés tagjai azt egyhangú éljenzéssel fogadták s emelték határozattá. Az indokolásban kimondatott, hogy a törvényhatóságok autonóm jogát, mely őket évszázados történelmi alapon megilleti s melyet a törvényhozás a nemzet számára minden időkben fenntartott, miniszteri rendelettel megnyírni, megbenntani, sőt éppen elkobozni nem szabad; már pedig a kérdéses körrendelet akkor, midőn mintegy fenyegetőleg figyelmesteti a törvényhatóságokat arra, hogy bizonyos irányú határozatot — mely teljesen a törvényen alapszik — megfogná nemmisíteni, nem csak jogtalan és törvénybe ütköző praesjudikálát, hanem egyttal az autonóm jogok elkobozását is jelenti, ilyen pedig a törvényhatóság tudomásul nem vehet, sőt mint jogába ütközőt visszautasítani kénytelen.

Sajnálatlalt vétett tudomásul a belügyminiszter azon leirata, melylyel a járási tisztviselőknék a megköteendő és befizátandó vizmódos és kopárterületek kijelölésével felmerülő utazási költségeire kért 1000 korona pótvajadalmazást megtagadta, s utasított az alispán, hogy a járási tisztviselők számlájának kiegyenlítésére az érdekelt birtokosokat kötelezze.

A megyei kórházbizottság azon javaslata, hogy a kórházszemlélet létszáma egy apolónóval és egy szolgálval emeltessék, elfogadtatott.

Mint hogy az árvapénzek nagyrésze kamatozatlan hever, az árvaszéki elnök javaslatára a közgyűlés névszerinti szavazással s egyhangulag elhatározta, hogy az árvapénzekben jelenleg kamatozás nélkül felzaporodott pénzeszeget s a jövőben is magán adósságlevelekre kinem kölesönözhető összeget az árvaszék elnöke gyűmölösözés végett helyezze el a belügyminiszter által is ajánlott országos központi hitelszövetkezetről.

A gyergyói kórházbizottság azon határozata, hogy a gyergyószentmiklósi kórház az ottan felállított teplel összekötését nyerjen s villany világítással láttassék el, nem hagyatott jóvá.

A csikószomszékban épülő igazságügyi palota elhelyezésénél felmerült azon akadály miatt, hogy a tervezett épületet a rendelkezésre álló telekre nem lehet teljesen behelyezni, az alispán javaslata hogy a Sáska Krisztina féle szomszéd telektől egy 050 méter szélességű rész szerzettessék meg s egy kis területtel Sáska Krisztina kárpótolassék. Az alispán javaslata, mint hogy abba a szomszéd terület tulajdonosa is beleegyezett, elfogadtatott.

Elfogadtatott ugyancsak az alispánnak azon javaslata, hogy Csikószomszékban a Szentlélektről jövő utca folyttól vezettessék át a „Vizelő” nevezetű réten, midalt aztán a volt gyalog századosi telek, mely a vármegye tulajdonát képezi, egy második homlokzatot nyerven, értékesebbé tétetik. Az új utca a város által a jelzett réten tervelt piaczérrre fog vezetni, s az által a városnak terjeszkedése ez uton is előmozdittatik.

Az új kezelési rendszerrel felszaporodott levéltárnoki teendők elvégezhetése okán egy segéd levéltárnoki állás szervezése 1400 korona fizetés és 300 korona lakbér illetményel rendszerezetteti s annak engedélyezésére a belügyminiszter felkérteni határozatott.

Torontál vármegyének a közszégi törvények a közszégi közgyámokra vonatkozó része módosítása iránt a képviselőházhoz intézett leirata hasonló leirattal támogatattul kimondatott.

Kiss Ernő 1846—49 évi honvéd tábornok emlékére Nagybecskerekben állítandó szoborra a ruházati alaplóból 50 korona megavaztatott. Sopron vármegyének a közszégi közigazgatás javítása érdekében a képviselőház és

kormányhoz intézett leirata azonos szellemű leirattal támasztotta.

Szegedváros törvényhatóságának a magyar nemzeti követelmények megvalósítása érdekében az országgyűlés mindkét házához intézett leirata hasonló értelmű leirattal határozatott pártoltatni.

Árvamegye kezdeményezése folytán, a közegészségügyi állomositása iránt törvényhozási intézkedés kezdeményezése végett a belügyminiszterhez leirattal küldése határozatott.

Ugyancsak leirattal küldése mondatott ki a 3-ikévkét kiszolgált katonák hazabocsátása érdekében is.

A marosvásárhelyi székeltyársaságnak a marosi tutejózás rendezése, a Maros folyó szabályozása, a fakereskedők és tutaj munkások közötti jogviszony szabályozása tárgyában a földművelési miniszterhez intézett leirattára hasonló szellemű pártoló leirattal küldése határozatott el.

A helybeli kir. törvényszékhez az 1897. évi XXXIII. t. cz. 14. és 15. §§ ai értelmében a felszólalások elbírálása és az esküdték alaplaistromának elkészítésére hivatott bizottságba a törvényhatóság részéről: Pál Gábor, Balázs Dénes, Gál József, Albert Balázs, Szopos Elek, Kovács János, Gözsy Árpád, Jakab Gyula, Nagy Gyula, David Lajos, Demény Lajos küldetnek ki.

A vallás és közoktatási miniszter megkeresése folytán a kir. tanf. ügyelő részére a vármegyeházában eddig bírt és elégtelenné bizonyult egy irodahelyiséghez még egy másik szoba átengedtetett.

Az erdélyi róm. kath. státusz igazgatóság azon értesítését, hogy a vallás- és közoktatási miniszter a csíkószomszék gimnáziumnak Szeredába való áthelyezésére megkivántató 780000 koronából felzárva maradt 535000 korona költségnék az állampénztár terhére való átvállalására nem hajlandó, kénytelen volt a jelenlegi helyén hagyott intézet hiányainak tüzetes vizsgálat alá vételét és az azok pótlására szükséges terv és költségvetés elkészítését és felterjesztését elrendelni, a bizottság azon reá nézve megnyugtató tudatban, hogy a csíkószomszék róm. kath. főgimnáziumnak Csikószomszékba tervezett áthelyezését minden jog tartatás nélkül rendkívüli vagyoni áldozattal is kész volt támogatni és hogy ezen nagyfontosságú kérdés elődázásában semmi része nincs, az átiratot sajnálatlalt fogadta s miután a szeriat az áthelyezést ha végleg eljuttatná nem is, de mindenesetre bizonytalan időre elodázottnak tekintti, a tárgyalást maga részéről befejezettnek nyilvánította.

Tárgyalás alá vétettek ezek után a vármegyei közigazgatási, a megyei magánjavak és különböző alakok, valamint a közszék 1904. évi költségvetési s némely közszék mult évi számadása, melyek a számvevőszék kirendeltetés javaslatai értelmében észrevétel nélkül fogadtattak el.

Végül több közszéknek köz- és magánérdekei határozatai nyertek az állandó választmány javaslatai értelmében elintézet s azal a közgyűlés az elnökő alispán zajes életése mellett véget ért.

A székelty iparkamara teljes ülése.

Marosvásárhelyt, 1908. október 15-én.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara Tauszik B. Hugó kir. tanácsosa, kamarai elnök vezetésével mellett tegnapi népes ülést tartott melyről adjuk a következő rövid tudósítást. A közszereketben álló elnök átvőzőlővén a nyári szünet után ezen elő üléseben a kamara tagjait, a napirend előtt fájdalmasan emlékeztet meg Pólsa József v. b. t. t. háromszék vármegyei főispánnak elbonytáról s ez által a Székelyföldet ért nagy veszteségről, jelezvén, hogy annak idején a kamara nevében táviratilag jelezte ki részvételt a bánatos csald előtt.

A teljes ülés a maga részéről mely sajónalattal vett tudomást a nagyérdemű férfit elbonytáról s részvételnek jegyzőkönyvileg is kifejezést adott.

Az elnöki közlések során bejelentett, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Deák Imre székeltyudva: helyi kólaragónak 1600 korona, Lántozky Sándor szentkeresztbányai vasgyárasnak 6000 korona, Dániel József gyergyószászhegyi kovácsmesternek gépek beszerzésére 430 korona és Zuliána Péter márnási kólaragónak székelty tanoncok képzésére 1200 korona segélyt engedélyezett, melyekről a kamara hálás köszönettel vett tudomást.

A tárgysorozat rendjén tudomásul vette a teljes ülés az elnöknek ama jelentését, hogy a munkás jutalmakra beérkezett összesen 20 pályázat, melyek közül a kamara kerületét képező négy székelty vármegye mindgyükéből egy-egy érdemes ipari munkás ajánlatot a központi bizottság által a kereskedelemügyi miniszter urnak jutalmazására.

A kereskedelemügyi miniszter leirattára véleményt mondott a kamara, hogy ott, a hol cserépedény készítő iparos mesterek nincsenek, az ily nemű elények elárúsítása a vegyes kereskedőknek megengedtetessék.

Ö ömmel velle tudomásul a teljes ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur Both Sándor marosvásárhelyi lakosának és Tóth István baróthi szabónak egyenként 600—600 korona külföldi utazási szétöndiját adományozott; valamint, hogy a honvédelmi miniszter ur a kamara kerületében lévő kis iparosoknak az 1904. évi honvédelmi lábbeli szükkeletből 2800

pár bakancs és 2900 pár könnyű cipő szállítást engedélyezte.

Megállapított a kamara 1904. évi költségvetése 26221 kor. 88 fillér bevétellel, 23920 korona kiadással és 1301 kor 98 fillér fölösleggel.

Javaslatot tett az elnökség a nyakkendő és a dobozkészítésnek a Székelyföldön háziiparilag leendő meghonosítására nézve, miszerint a kereskedelmiügyi miniszter ur támogatását kéri a kamara.

A székely fiúk ipari kiképzéséről szóló jelentésből örömmel vett tudomást a teljes ülés arról, hogy ezen akciónak 8 év óta tartó folyamata alatt elhelyezett a kamara iparos tanoncoknak az ország 56 városában összesen 1318 fiút, ezek közül felszabadul 714 és tanoncsorban van még 604 székely fiú.

Jele ez annak, hogy a kamarának a rendelkezésre álló csekély anyagi eszközökkel jelentékeny eredményt sikerült elérni. A Sikerben oroszán részvétel az akció vezetésével megbízott László Gyula kamarai másodtitkárnak, a kinek ezért a teljes ülés elismerését nyilvánította.

A teljes ülés örömmel vett tudomást a folyamatban lévő számkalap és géphimző tanfolyamról.

Figyelemre méltó jelentések és javaslatok történtek a Székelyföld háziiparának fejlesztése érdekében.

Több iparos által gépek adományozása végett benyújtott kérelmeknek a kereskedelmiügyi miniszterhez való felterjesztése határozottat.

Pártulást határozta a teljes ülés a székelyi társamara bárom rendbeli előterjesztésének, nevezetesen, hogy a vasárnapi munkaszünetéről szóló rendelkezések a pékekre vonatkozó része a közérdeknek megfelelően módosításra, hogy kisbirtokosoknál a mezőgazdasági gépekre gyűjtött megrendelések hitelintézi díja és költsége töröltesse, hogy a katonai ellátási raktárak árlejtési nyilvánossá tételessen.

Örömmel vett végül a teljes ülés tudomást annak bejelentéséről, hogy Solyom Gyula cipőiparvezető gárra Baróthban folyó évi augusztus elején üzemét megkezdte; valamint, hogy a marosvásárhelyi Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosúdsimon Erdély legjobban gabona termő vidékén-k központján mezőgazdasági termény- és áruraktár részvénytársaságot alapít, melylyel a társasorozat kimerítetvén, elnök eljenzések közben az ülést bezárta.

A válság.

A mult hét egész folyamán nap-nap mellett váltak a válság megoldását, de az dacára annak, hogy mindegyre hírelték, még máig sem következett be.

Legújabb hírként közölhetjük, hogy a kilenczes bizottság már meggyezésre jutott a megállapította a szabadelvűipart katonai programját. A megállapodásokat azonban még ezeidig titokban tartják.

Mint leendő miniszterelnököt Lukács László pénzügyminisztert emlegetik, ha azonban neki nem sikerül a békés kibontakozás, akkor Tisza István miniszterelnökséget tartják valószínűnek.

A Lukács miniszteriumát a következő tagokból állónak képzelik.

Miniszterelnök és pénzügy: Lukács László.

Helyeg: Apponyi Albert gróf.

Közoktatásügy: Berzeviczy Albert vagy Apponyi Albert gróf.

Igazságügy: Nagy Ferenc vagy Hádossy.

Kereskedelem: Hieronymi Károly.

Földmivelés: Tisza István, vagy Széchenyi Imre, vagy Zselenszky Róbert.

Honvédelem: Kolozsvár.

Hírlik, hogy már a legközelebbi órák meghozzák a megoldást.

KÜLÖNFÉLÉK.

Beküldetett. Városunkban f. hó 16 án ünnepelték a haza hőse Deák Ferenc születésének 100 éves évfordulóját. Ezen alkalomra a város lakossága szépen kivilágított és tarcsk dírtrogások jelezték a nap nagy jelentőségét. A mi azonban ezen kívül történt az már nem hazafias ténykedés volt, hanem a legközönségesebb utánzata a nagyvárosias „tüntetéseknek” ugyan is az a néhány, intelligens számba jövő embert körül vevő csöcselék, a mely akkor „a helyzet magaslátára” került a várost körül járta s több úri ember ablaka alatt valóságos macska zenét rőtönözött. Ordított, alczongolt és gunyos megjegyzéseket kiabált, Tehát a minden magyar ember lelkében feltétlenül őrzött „szent emlék” mintegy kigunyoltatott és az a szép ünnepély mely cselezva vala, alaposan tönkre silányítottat. Okulhatna ebből a minden szepre és nemese rátermett intelligens ifjúsága városunknak, s jó lenne ha magáról már egyszer életjelt adna s ne engedné ki kezéből a hazafias mozgalmak rendezését. A természet nagy templomában való „szónoklatok” sokkal inkább diszintek a hazafias ifjúságot, mint a vendéglők és kávéházak dísztermében rőtönözött „heves megnyilatkozások”. É-most kérjünk bocsánatot hazánkfa emlékeitől s a városunkat ért szegényért veszeljünk. Ka.

Státus gyűlés. Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök a rom. kath. státus gyűlést november hó 18-ra hívta egybe Kolozsvárra, melynek tárgyat képezi: 1. Az igazgatótanács évi jelentése; 2. A kilépő igazgatótanácsok helyeinek szabályszerű betöltése.

Uj postamester. A csikvárdotfalván özv. Szász Károlyné lemondása folytán megüresült az ottóbi időben helyettes által betöltött postamesteri állásra értesülésként szerint a kolozsvári posta- és táviratigazgatóság a közsajnálatra oly korán személyilágát vezetett a miatt állásáról lemondott, Szász Domokos volt szolgabíró nejét nevezte ki, aki állását közelbőlrel el is foglalja.

Honvéd lövészár. A m. kir. 9-ik buszár ezred lövészárának kiképzésére céljából a honvédség kiküldöttjei a lövészár Csikvárdban mult vasárnap délután tartották meg, még pedig elég silány eredménnyel, a mennyiben az előállított több lö- és kanca közül csupán kettőt tartottak alkalmasnak a megvételre; ezek pedig a Szacsavay Imre kir. járásbíró istállójából kerültek ki, melyek egyike 600, a másika 660 koronával lett megvásárolva.

Meghívás. A „Maros-Torda megyei Általános Tanítóképző” alakulásának 25 éves fordulójára alkalmából 1903. évi november hó 4-én Marosvásárhelyre, a vármegyeház dísztermében ünnepi közgyűlést tart, melyre a tantesületi tagokat és a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja a választmány nevében Marosvásárhely, 1903. október hó 12-én. Máthé József elnök, Gönczi János főjegyző. Tárgyszorlat: Délüti. 1. Ünnepi közgyűlés kezdete (él 10 órakor). 1. Hymnus, énekl. a marosvásárhelyi ev. ref. polgári leányiskola énekkara 2. Elnöki megnyit. tartja Lénárt József tisz. teletbéli elnök. 3. Óda, írta Nagy Lajos m. r. gen. tanító, szavaja egy tanítóképzőtől tag 4. Ünnepi beszéd, tartja Máthé József a tanítóképzőtől e. i. elnöke. 5. Megyei tanító internátus alapítására előterjesztés tész Hartly János tanítóképzőtől pénztárnok. 6. Elnöki zárzó. 7. Szózat, énekl. a marosvásárhelyi közgyűlés polgári fiúiskola énekkara. Déli 1 órakor társas-ebéd László György vendéglőjében. Egy teríték ára 3 kor. Aki ezen részt venni óhajtának, a közgyűlés napján reggel 8 óráig jelentkezzenek Márkus János tanítóképzőtől aligyzónél. (Elszámoló közgyűlés kezdete 4 órakor.) 1. Elnöki előterjesztések. 2. Főjegyzői jelentés a tanítóképz. évi működéséről, Gönczi János főjegyző által. 3. Pénztárnok és pénztárvezető bizottság jelentése a pénztár állapotáról, felmentvény megadása, a jövő évi költségvetés megállapítása. 4. Könyvtárnok és könyvtárvezető bizottság jelentése a könyvtár állapotáról. 5. Indítványok. Közgyűlés után este 8 órakor a megyei tanító internátus alap-javára jubileumi hangverseny lesz a tagok egyhangú óhajlására. Kérnek a t. tagok, hogy azon teljes számban megjelenjen sziveskedjenek.

Lövőide átvétel. A helybeli kir. honvédség részére az Ott folyón túl a szögödi határon ez évben épített lövőidének rendelkezési céljára való átvételre a honvédelmi miniszter rendelkezése folytán kirendelt vegyes bizottság által Szerván, vagyis a mai nap megtörtént.

Az eső. Mit a szántó-vető gazda két hónap óta epedve várt, de mind hiába: az eső végre valahára jelentkezett. Langyos és kellemes ősi nap után szombat este délynyugatról jött borulással csendes esőzés váltotta fel az évek óta ritka, száraz és poros ősznapokat. amelyek a szép őszit soványoktat most már csakugyan kielégíthették, de nem a gazdálkodó közönséget, amelyet a csontját keményedett föld az ősi vetésben hátráltatott annyira, hogy most már ha elégségesen megázik és szánthatóvá is válik a föld, a kőszöbön álló lagyak miatt a vetés teljes kockázattal fog járni, pedig a nagyobb rész rá van utalva a kísérletre bármily későre is történik a vetés, mert a legfőbb elemi cikkeknek — a kenyérnek — biztosítása mindenképp fölött áll, mi ha nem sikerül, magának az állami gépezetnek kerékei is megfognak állani. Az esőre egyébként égető szükség volt már a torráz vízek kiapadása miatt is, minthogy a szükséges ivóvíz a legtöbb kutban már teljesen fogytán volt, a patak malmak pedig nagyobb részt szárazon állottak s a vizezővel való örlés ma-bolnap lehet-tlenül vándorolt volna. Szóval a természet — ha későn is — oly házagot pótol az esővel, ami még kiszámíthatlan nyomorokan veheti elejét.

Tehenek és borjúk eladása. A esékelyföldi kirendeltség által ez év tavaszán kiosztott nyarvasztehenekből és borjúkból f. ma radt és egyesektől visszavet: hat darab mező-hegyesi tehén és két darab borjú folyó hó 24 én reggel 8 órakor a gazdasági iskolánál tartandó nyilvános árverészen eladatik. Vevők kötelesek a vételért készpénzben azonnal lefizetni, vagy két elfogadható kezesel ellátott kötelezvényvel biztosítani. Azon vevőnek, ki a feltételek valamelyikének eleget nem tesz, a rálított állatot át nem adatik. Csikszereada, 1903. október 20 án. A gazdasági egyesület igazgatósága.

Az építő ipari teli tanfolyam a budapesti m. kir. Állami felső építő ipariszkolában (Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 74. sz.) november 3 án nyílik meg, a beiratás október 30-tól 28-ig tart. A tanfolyam négy teli félévre terjed, a vég bizonyítvány három évi utólagos gyakorlat mellett jogot ad a kőműves, a kőfaragó vagy az ácsmesteriség önálló üzésére. Szükséges iratok: 1. Keresztlevél. 2. A végzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 3. Iparhatóságilag hitelesített bizonyítvány legalább egy évi gyakorlatról. 4. Másodszori himboltásról szóló s 5. érkelesi bizonyítvány. Egy-egy tanfolyamon összesen 28 koronát kell fizetni. Az igazgatóság.

Biztosítási évkönyv. Alig van intelligens ember, a ki ne biztosítana, s alig van ember a ki törődne a biztosító társaságokkal. Pedig a most megjelent Magyar Biztosítási Évkönyv sokat elmond a biztosítókról, melyekre százmilliókat bízunk. A nagyon elterjedt könyvből tanulhat a laikus is, tanulha a szakember is, a tisztviselő és a vidéki ügybők is. A társaságok ismertetésén kívül nagy értékű cikkek vannak benne, a „Biztosítási matematikáról” (Bogyó Samutól), a tengerbiztosításról. A könyv leghasznosabb része a „Kárbecslésről”, melyből sokat lehet tanulni. A könyv ára 4 korona. Kapható a Biztosítási és Közgazdasági Lapoknál Budapesten, VII., Vörösmarty utca 14. szám alatt.

Vasuti szerencsétlenség Háromszéken. Nagy vasuti szerencsétlenség történt az erdélyi erdőipar részvénytársaság gyulafelelyi faipar telepe romániai részén: polyáni Bartók Ferencz munkavezető 10 székely és 2 hóvát munkással a musai részről a Zentoga nevű erdőrezésre indultak gyalog. A gyártelepből kiérve több üres tönkszállító kocsi találtak az iparvonal vágányain. — Két kocsi Bartók, Bálint Lajos és két hóvát segítségével összekapcsolt és arra felsőbb emegedelm nélkül felrakták elemli szereiket, aztán magok is felülve, utnak indultak a lejtős hegyoldalra. A vezető vasuton alig másfél kilométernyi távolságra a kocsi nagyon sebesen mentek, úgy, hogy Bartók Ferencz, ki a fékezésen ült, nem volt képes lékezni, és midőn mintegy két kilométernyire lehettek, mindkét kocsi kinyitott a vágányokból és a benne ülők a jobboldali kősziklához vágódtak. Bálint Lajos rögtön szörnyet halt. Bartók munkavezetőnek jobb lába ketté tört, más hét ember és asszony súlyosan, három pedig könnyűben megsérült. A súlyosan sérülteket a közeli vásárhelyi Rudolf kórházba szállították és a vizsgálatot megindították.

Göbéságok. Kacagató székely történetek és elbeszélések. Irta Péterfy Tamás (Má-sodik kiadás). A magyar olvasó közönsége jó ízlésű mutatja, hogy a „Göbéságok” második kiadása feléven belüli hat-nyolc példányban jelent meg. A kacagató székely történetek nem pírulást keltő pikantériák, sem röhgöni való drasztikusok, hanem a keresetlen nép humor igaz gyöngyei. Péterfyt mint író már tizenkét kötet után ismeri az olvasó közönség. Művei mint „Gyász király” a „Petőfi regék” valamint hat eredeti székely regénye figyelemre méltók a magyar irodalomban. A „Göbéságok” méltán sorozható legjobb munkái közé. Sok eredetiség zamatos humor és a derűs, de ártatlan gőbés felfang kellemesen mulattatja az olvasót. A tíz éves könyv ára 1 korona 40 fillér. Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben. Az ár beküldésére portómentesen küldi meg 1 kor. 40 fillért: Péterfy Tamás Budapest, IX. ker. Köztelék.

Lampel-Wodianer özég kintetése. — Az országszerte ismert nevű Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedés, a mely évszázados multra tekinthet vissza, pár évvel ezelőt tan-szerakkattal bővítette budapesti Andrassy-utifényes üzletét. Augustus és szeptember havában a budapesti városligeti Iparcsarnokban az iparstanonczok és segélmunkások nagyszabású kiállítását rendezték, a melyen részt vett a Lampel-Wodianer özég is az iparoktatás céljait szolgáló tanszereinek kiállításával. Ez a tanszerkiállítás ugy a szakértők, mint a nagy közönség meleg érdeklődését felkeltette. — A megnyitó ünnepen a miniszterelnök, s egy ízben Ö. Felsége is bebatóan megismerelte a özég kiállítását, s ugy a miniszterelnök, mint Ö. Felsége legmagasabb megelégedésének adott kifejezést a özég jelenvolt képviselője Huszár Béla előtt, a ki a magyar vendégeknek felvilágosítással szolgált. A kiállítást pár napja rekesztették be, s a kereskedelmi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki a özéget áldozatkész kiállításáért.

Szerk. üzenet. Több kéziratra csak lapunk jövő számában kerül sor.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Leszámolás.

A „Csiki Lapok” folyó évi 42 ik számába a „Különfélék” rovata között a „Beiktatás” című cikk irójának ez a leszámoló válaszom: A névtelenség gubájába bujt cikkintrő tudósítása nem egyéb, mint gunyulódó, személyeskedő, az egyház szertartásait pellengérező törtmedvény, épen azért nem érdemes az ilyen cikkekzövel még szóba sem állani. „Sutor! ne ultra crepidam.” Csikszentimrén, 1903. október 17-én. Lőrincz Sándor, plebános.

Laptulajdonos: GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

Festői munkák készítése. — A legszolidabb árak mellett elvállalok, u. m.: szoba, czég, czimer és templonfestéseket, arczkép nagyítását, templomi szentképek olajfestését és oltár aranyozását a legizlésesebben készítek el. Magamat a m. t. közönség pártfogásába ajánlván, maradtam kéz szolgálatnál: SIMON MIHÁLY, szobafestő, Csikszepcsa.

579—1903. vgrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII—XI. ker. kir. törvényszéknek járásbírósnak 1903. évi N. p. IV. 718/3 sz. végzése folytán Dr. Schäfer Zsigmond ügyvéd által képviselt Czámotzer Károly budapesti czég végrehajtató részére Szebeni Albertné csikszereadi lakós végrehajtást szenvedő ellen 62 kor. 50 fillér követelés a jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtást folytán alperestől lefoglalt és 1054 koronára becsült ingóságokra a csikszereadi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 787/3 sz. végzésével a további eljárás elrendelgetvén, annak az alap- és föllfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő lakosán leendő megtartása határidőül 1903. évi november hó 7-iknapján d. u. 3 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt ingók és pedig: házi batorok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becaáron alul is el fognak adatni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban beadai, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztazzák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszereadán, 1903. évi okt. hó 12-én.

Keresztos Gyula, kir. bírósági végrehajtó.

12154—903. tkvi. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszereadi kir. törvényszék, mint letekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Leich János Kolozsvári lakós végrehajtónak ismeretlen tartozkodása Lenke Károlyné Bartha Mária végrehajtást szenvedő elleni 97 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszereadi kir. törvényszék területén lévő Csikszereada város határában fekvő a csikszereadi 254 sztkvben foglalt A 118 hrsz. ingatlanra az árverést 2820 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt az 1903. évi december hó 14-ik napján d. e. 9 órakor csikszereadi törvényszék mint tkvhatóság hivatalos helyiségeben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapírral a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényét átszolgáltattani.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Kelt Csikszereadán, 1903. évi szeptember hó 19-ik napján.

Gecsó Béla, kir. tszéki bíró.

E GYESBEN járó HÉT éves SZÜRKE ELADÓ SCHIER FERENCZ, kir. mérnöknel Helyben.

4693—903. sz. ki.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésben levő gyergyóvárhelyi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen 800 korona évi fizetéssel és természetbeni lakással javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy eziránti kérésüket hozzám folyó évi október hó 31-ig annál biztosabban adják be, mivel később érkező pályázatokat nem fogok figyelembe venni.

Gyergyószentmiklós, 1903. okt. hó 6.

László János s. k., főszolgabíró.

1—3

Sz. 1296—903. mj.

Pályázati hirdetmény.

A Csikvármegye magánjainak terhére rendszerezített gyergyóötgyesi erdőszolgai állás üresedésben lévén, annak betöltése céljából pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen évi 300 koronával javadalmazott állást elnyerni óhajtják, pályázati kérvényüket hozzám folyó évi november hó 14-ig adják be, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni. Pályázótól fedhetlen előélet, irni s olvasni tudás kívánatik meg.

Csikvármegye magánjainak igazgatósága Csikszereada, 1903. évi október hó 18-án. DR. CSIKY JÓZSEF, igazgató

Sz. 744—1903. kj.

Árverési hirdetemény.

A csiktusnádi közbirtokosság tulajdonát képező „Kutárka” nevű erdőrezsben üzemtervezéssel esedékes megtakarított vágás területen megbecsült 1357 m² gömbölyű lucz-és jegenyefenyő haszonfa 3215 kor. 20 fill. azaz Háromeszerkétszázötvenöt korona 20 fillér kikiáltási árban Csiktusnád községében 1903. évi október hó 31-én délelőtt 9 órakor megtartandó újabb nyilvános árverésen szó és zárt írásbeli ajánlatok mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A kikiáltási ár 10%-a bánatpénz képen az árverést vezető bizottsághoz leteendő.

Az írásbeli zárt ajánlatok szintén 10%-o bánatpénz vagy megfelelő ovadékképes értékpapírral látnodók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utó ajánlatok nem fogadtnak el. Az árverési feltételek és a becsülésre vonatkozó közelebbi adatok a csiktusnádi előljárásnál megtekinthetők.

Csiktusnád 1903. okt. hó 15-én.
Éltes Mózes, id. Imets Dénés, segédjegyző. 1-2 községi bíró.

Sz. 421—903. rki.

Pályázati hirdetés.

Csikszereda város rendőrhataloságánál több rendőri állás üresedésbe jövet, azokra pályázhatnak 40 éven aluli katonai oktatásban részesített és kifogástalan erkölcsi viseletű egyének.

Javadalmazásuk: 480 kor. fizetés és megfelelő ruházat.

A pályázati kérés — saját kezűleg írva — f. évi november 1-ig alulírott rendőrkapitányhoz beadandó.

Csikszereda, 1903. okt. 19-én.
Kovács János, rendőrkapitány. 1-2

Sz. 3132—903.

Pályázati hirdetemény.

Csikvármegye kászon-alsíki járásában Kászonaltiz. Feltiz és Impér községekben álló körjegyzői körben Kászonaltiz székhelylyel a körjegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövet, annak betöltése czéljából ezennel pályázatot hirdettek.

Javadalmazása: 1200 kor. törzsfizetés, melyen kívül hivatalos utazásokért fuvar és napidij nem jár, 120 kor. különdöntartási általány, megfelelő szabaddalkás és magánmunkálatokért szabályrendelileg megállapított díjak szedése a végül az anyakönyvezetési teendők végzéséért 160 kor. tiszteletdíj.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-sa illetve az 1900. évi XX. t.-cz 3. §-ában előirt minősítéstiket, életkorukat felszerelt kérvényeiket hozzáan folyó évi október 28-án d. u. 5 órájáig adják be. Az ezen határidő után érkező kéréseket figyelembe nem veszem.

A választás folyó évi október 31-én d. e. 10 órakor fog Kászonaltiz község-házánál megtartatni

Csikszentmárton, 1903. október 1-én.
Bartalis Ágost s. k., főszolgabíró. 3-3

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, hogy Csikszentmártonon elvállalok m i n d e n n e m ű

PAPLANOK

újabbli készítését, régiek javítását, a hozzávaló gyapott téssülését is.

A paplanok készítését minta után saját magam kézzel eszközölöm, miért is azok tartóssága és jósága iránt felelősséget is vállalok.

Minél számosabb pártfogást kér tisztelettel:
1-2 STAKICS JÓZSEFNÉ.

GYÜMÖLCSFÁK.

Őszi ültetésre ajánlunk: minden fajtájú gyümölcsfacsémét, a legjobb fajtákból nagy készletek tömeges ültetésre, alakított fákat, gyümölcsbokrokat, bogótermőket, díszcserjéket, r e m e k gömbakácsczat, gyümölcs-ujdonságokat stb. Csak legjobb minőségű, jól meggyökeresedett, fajbiztos növények szállíttatnak.

Elvállalnak gyümölcsészeti, kerti és parkberendezéseket. Gyümölcskertészeti ügyekben díjtalanul szolgálnak felvilágosítással.

Árjegyzékek ingyen s bérmentve.
FISCHER és TARSA, faiskolák Nagyenyeden.

Képvisele: **Jakab Gyula** ur által Gyergyószentmiklóson.

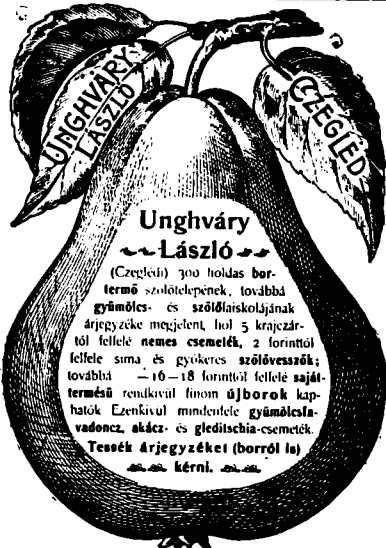
Mindennemű (szinarany, platina ezüst- rézloncsor, zománcz) fogtömés, fogluzás, fogtákarítás és műfogak készítése

Veress Sándor dr.

fogorvosi és fogtechnikai műtermében Csikszeredán,

Lázár Domokos-féle ház (szemben a „KOSSUTH” szállóval) emeletén.

Rendelés d. u. 1²—5-ig

Hiteit nyujtok
1-2-3 évre (kamat nélkül): városok községek, megyék, vízzabályozó társulatok, móróki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hiteleképes testületeknek.
A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra vonatkozik.

CZELL FRIGYES ÉS FIAI

bornagykereskedés Medgyesen.

Fióküzletek: BRASSÓBAN s KOLOZSVÁRT.

Eredeti

ERDÉLYI HEGYI BOROK

legjobb beszerzési forrása palaezkekban és hordókban.

Erdélyrészi képviselő:

Jakab Gyula ur Gyergyószentmiklóson.

ÚJ FÉRFISZABÓ ÜZLET.

Alulirt mint a **HAUPTFOGEL** czég brassói férfiszabó üzletének helybeli üzletvezetője tudatni kívánom, a n. é. közönséggel, hogy **folyó év november hó elsejével** a czégtől megválok és saját nevem alatt egy a mai kornak megfelelő új

FÉRFISZABÓ ÜZLETET

fogok nyitani **özv. Orbán Jánosné** házában a belpiaczterén (Kőhidnál). Becsületes munkásság, jó minőségű anyag és szolid árak mellett lesz törekvésem az igen tisztelt nagyrédemű közönség elismerését kegyes pártolása után kiérdemelni.

Csikszereda, 1903. október hó.

Tisztelettel:

Takó Károly.

2-3

7-20

! Új czipőüzlet!

! Új czipőüzlet!

Van szerencsém a nagyrédemű közönség szives tudomására hozni, miszerint Csikszeredában a polgári leányiskola átellenében, a **KÁNYA JÓZSEF** ur házában egy

ÚJ CZIPŐ-ÜZLETET

nyitottam, hol elvállalok uri, női és gyerek czipők készítését a leggyorsabb és legszolidabb kivitelben.

Szives pártfogását a mélyen tisztelt közönségnek kérve maradok kész tisztelettel:

BIRÓ GYULA. czipész.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyerményről többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyermény és pedig:

- a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,
- a 100.000 " főnyerményt a 74366. " "
- a 90.000 " " " a 109780 " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyerményt.

Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő m. kir. szabadalm. 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyermény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolunk ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyermény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyermény **400.000**, 1 á **200.000**, 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000**, 1 á **50.000**, 1 á **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** korona és még sok egyéb: összesen **55.000** nyermény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I-ső osztályu sorsjegyek tervszerűl árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összeg **előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket er. sorsjegyekere kértünk

folyó évi november hó 2-ig

bizalommal hozzáuk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza BUDAPEST. — Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletelci:

Központ: **Terez-körut 46 a** I. fiók: **Váczi-körut 4 a** II. fiók: **Muzeum-körut 11 a** III. fiók: **Erzsébet-körut 54 a**.

Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. osztályu m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. 3-6

Az összeget kor. összegben utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm (mellekelem bankjegyekben (bélyegekbén)) A nem felszőtőlrendő.

Pontos cím: